

Bestyrelsesmødet den 27. Oktober 1906

i

Det kgl. danske Landhusholdningsselskab.

Til Stede vare Præsidenterne: Hofjægermester Friis, Kammerherre Sehested og Lehns greve Wedell. Af Bestyrelsesraadet Medlemmer vare mødte: Lehns greve C. J. F. Ahlefeldt-Laurvig, Professor, Dr. B. Bang, Godsejer A. Bech, Kammerherre C. Bech, Landbrugslærer Chr. Christensen, Proprietær H. C. la Cour, Hofjægermester G. E. Grüner, Proprietær C. Hansen, Amdsraadsmedlem J. P. Jensen, Proprietær O. Jespersen, Etatsraad W. Langkilde, Inspektør J. Leegaard, Gaardejer Anders Nielsen, Forstander N. Pedersen, Forstander Jørgen Petersen, Proprietær O. Rasmussen, Greve L. Reventlow, Professor, Dr. E. Rostrup, Forpagter G. Schroll, Jægermester F. Skov, Forpagter Chr. Sonne, Hofjægermester A. Tesdorpf, Godsinspektør H. Tilemann, Etatsraad H. Valentin, Professor T. Westermann og Forpagter J. Wilumsen.

Den ledende Præsident, Kammerherre Sehested aabnede Mødet med at byde de tilstedeværende Velkommen og fremlagde derefter Forslag fra Præsidiet om Selskabets Læresteder. Under Bestyrelsesmødet i afvigte December havde man behandlet Spørgsmaalet om en Lønforhøjelse for Lærlingerne, og Bestyrelsen havde tænkt sig denne Forhøjelse saaledes, at Lærlingerne i det første, andet og tredje Aar fik henholdsvis 150, 200 og 250 Kr. om Aaret. Spørgsmaalet

var blevet drøftet ved et den 23. Februar d. A. afholdt Møde med Husbonderne, som havde tiltraadt Bestyrelsens Tanke, hvorefter den nævnte Forhøjelse vilde indtræde fra 1. November d. A. Paa samme Møde med Husbonderne havde man drøftet det ønskelige i, at Selskabet kom i mere intim Forbindelse med Husbonderne ved, at der ansattes en kyndig og anset Mand som Mellemed mellem Selskabet og Lærestederne. Tanken fandt udelt Tilslutning, og Præsidiets havde derefter udarbejdet et Forslag til en Instruks for denne Mand; men da det her drejede sig om en ny Foranstaltning, der vilde kræve en Bevilling, blev Forslaget forelagt for Bestyrelsen. Efter at Instruksen var oplæst, godkendtes den, hvorefter Præsidiets nu vil søge Sagen gennemført.

Kasserer Larsen forelagde derefter Budget for Regnskabsaaret 1. April 1907—31. Marts 1908 med Bemærkning, at det i det væsentlige var uforandret fra i Fjor, da det blev ændret temmelig betydeligt. Budgettet balancerede i Aar med 92498 Kr. og vedtoges uden Bemærkning til Fremsættelse for Generalforsamlingen.

Den ledende Præsident oplyste om Virksomhedsplanen for 1907—08, at den var uforandret fra i Fjor, og bemærkede i Tilknytning til Punkt 8: Virksomheden »for Indførelsen af rationelle Principer i Anskaffelsen og Anvendelsen af Landbrugsmaskiner og -Redskaber«, at Præsidiets havde henvendt sig til Bestyrelsen for Dansk Landbrugsmuseum med Forespørgsel, om det i Forbindelse med den permanente Redskabs- og Maskinudstilling saa sig i Stand til at etablere korte, billige Kursus i Maskinbrug for Lærlinger under Selskabet, og Spørgsmaalet herom var under velvillig Overvejelse i Landbrugsmuseets Bestyrelse. Virksomhedsplanen vedtoges derefter til Fremsættelse for Generalforsamlingen.

Den ledende Præsident meddelte derefter, at Hs. Majestæt Kongen havde overtaget Protektoratet for Selskabet og stadfæstet dets Privilegier. Endvidere havde Hs. kongelige Højhed Kronprinsen efter Præsidiets Anmodning erklæret sig villig til at være Selskabets Ærespræsident.

Angaaende Afholdelsen af den 19. danske Landmandsforsamling oplyste den ledende Præsident, at Bestyrelsen i 1903 havde været enig om indtil videre at udskyde Indkaldelsen af et Delegeretmøde til Forberedelse af den næste Landmandsforsamling. Imidlertid havde Borgmester Drechsel i Aarhus i Sommer henvendt sig til Præsidiumet med Forslag om at indkalde et Delegeretmøde allerede i dette Efteraar for at tage Bestemmelse om Afholdelsen af en Landmandsforsamling i 1909 i Aarhus, samtidig med en paatænkt stor Industriudstilling derovre. Præsidiumet henvendte sig derefter til Fællesforeningerne med Anmodning om at bringe Spørgsmaalet frem paa Delegeretmøderne i dette Efteraar, idet det dog betonedes, at et Delegeretmøde i hvert Tilfælde først kunde indkaldes til Efteraaret 1907. Der forelaa endnu kun Svar fra den jyske Fællesforening. Selskabet forholdt sig derfor afventende, indtil samtlige Foreninger havde udtalt sig.

Sekretær Hertel meddelte, at Præsidiumet havde modtaget en Anmodning fra Direktionen for »Det kgl. Selskab for Norges Vel« om at udvælge en Repræsentant til for Danmarks Vedkommende at indtræde i Bestyrelsen til Forberedelse af den 3. nordiske Landbrugskongres, som skal afholdes i Kristiania den 3.—5. Juli 1907; dertil havde Præsidiumet valgt Hofjægermester Friis og derefter indsendt Andragende til Ministeriet om, at der, ligesom Tilfældet var ved den 2. nordiske Landbrugskongres i 1897, af Statskassen maatte blive ydet et Beløb af 6000 Kr. til Afholdelse af Udgifter ved Deltagelsen i Kongressen.

Den ledende Præsident gav dernæst Meddelelse om, at Landbrugsmusæets Overdragelse til Staten nu var gennemført, idet der paa Finansloven var bevilget 6000 Kr. til Musæets Drift. Musæets Bestyrelse havde allerede gjort Skridt til at gennemføre den Tanke, som var fremsat af Landhusholdningsselskabet og akcepteret af Ministeriet, at oprette Filialer af Musæet ved forskellige Landbrugsskoler omkring i Landet. En Filial var allerede installeret paa Ladelund, hvor Indretningen var særdeles tilfredsstillende, og lignende Filialer vilde formentlig i Aarets Løb ogsaa blive oprettede paa Dalum ved Odense og paa Malling.

Endvidere blev der givet Meddelelse om, at en forhenværende Landmand, som ikke ønskede sit Navn nævnet, i Juni Maaned havde overdraget Selskabet et Beløb af 101,750 Kr. til et nyt Legat til Uddannelse af unge Landmænd udenfor Bondestanden, paa Betingelse af, at Renterne udbetales Legatstifteren saa længe han lever. Den ledende Præsident udtrykte paa Bestyrelsesraadets og Præsidiets Vegne Glæden over denne store Gave.

Efter at Sekretær Hertel havde givet Meddelelse om de foreløbige Skridt, der ere gjorte m. H. t. Undersøgelsen af Muligheden for Afsætning af dansk Avlsvæg til Argentina, gav Hofjægermester Friis en Oversigt over, hvorledes Selskabets nys udnævnte Mejerikonsulent, Cand. polyt. Ellbrechts Uddannelse var foregaaet under Selskabets Ledelse, hvorefter Sekretæren oplæste den Instruks, der var udfærdiget ved Konsulentens Ansættelse. Paa Forespørgsel gav Hofjægermester Friis endvidere nogle Oplysninger om Dr. Orla Jensens Virksomhed ved polyteknisk Lærestalt og paa Landbohøjskolen.

Den ledende Præsident omtalte derefter Professor K. Rørdams Ansættelse som Konsulent i Agrikulturkemi, under Henviisning til den udførlige Behandling, denne Sag fik i Bestyrelsesmødet den 16. Decbr. 1905, og hvoraf Resultatet var Enighed om at fastholde Ønskeligheden af, at der blev ansat en Konsulent i Agrikulturkemi, men at han blev ansat paa Opsigelse med Muligheden af Indretning af et Statslaboratorium for Øje, I Overensstemmelse hermed foreslog Præsidiets Ministeriet, at Konsulenten ansattes med $\frac{1}{2}$ Aars Opsigelsesfrist, og at der fremdeles blev arbejdet paa at faa et Statslaboratorium indrettet. Professor Rørdam blev derefter ansat som Ministeriets Konsulent.

Maskinprøven 1906, som var planlagt at skulle omfatte Optagelsesmaskiner for Kartoffer og Roer, havde man maattet indstille paa Grund af Statskonsulent Birks Sygdom; man havde imidlertid bestemt til Foraaret at anvende de disponible Midler til at foretage Prøver med Redskaber til Behandling af Roemarker.

Sekretær Hertel gav Meddelelse om, at en Portion paa 175 Kr. af Pastor emer. E. F. Jørgensen og Hustrus Legat var uddelt til Pastor H. Pedersen, Sønder-Bork, til Hjælp til Anskaffelse af en Slaamaskine. Angaaende Konferentsraad W. A. Hansens Legat gav Sekretæren detaljerede Oplysninger om vidtløftige Arkivundersøgelser, der vare foretagne i Anledning af en i Sommer modtaget Skrivelse fra Udenrigsministeriet, hvori det meddeltes, at den norske Gesandt havde forespurgt, hvornaar Renten af dette Legat maatte tilfalde Finmarken, saaledes som af Legatstifteren bestemt. Sagen maatte tilbagesendes Udenrigsministeriet med Bemærkning, at dette vistnok selv i 1831 — da det samme Spørgsmaal sidst var fremme — havde afgivet Votum i Sagen til den kgl. norske Regering.

Præsidiet havde efter Henstilling i Fjor fra Statskonsulent K. Hansen behandlet Spørgsmaalet om Ønskeligheden af at faa Lovbestemmelser om Foranstaltninger til Bekæmpelse af Ukrudtet, og havde derefter anmodet Statens Planteavlsudvalg om at afgive Erklæring om Sagen. Sekretæren oplyste, at Udvalget havde erklæret sig enigt med Selskabet i, at det næppe vilde være rigtigt at søge Lovforandringer gennemførte, men at Udvalget anbefalede, at man indgik til Ministeriet med Henstilling om, at der ad administrativ Vej træffes Foranstaltninger til at bekæmpe Ukrudtet paa Banernes og Vejenes Terræn. Dette har fundet Sted.

Sekretæren gav endvidere Meddelelse om, at Selskabet under 19. Juli havde indsendt Betænkning til Landbrugsministeriet angaaende Forhandling af Fløde. Det fraraadede at fastsætte, at Prisen paa Fløde skulde rette sig efter dens Kvalitet. Derimod kunde Selskabet tilraade, at der i de stedlige Sundhedsvedtægter optoges Bestemmelser om, at en Vare, der sælges som Fløde, skulde have et vist Minimum af Fedtindhold, og at Bestemmelserne passende kunde gaa ud paa, at Fløde — foruden som »Piskefløde« — kun maatte falbydes i to Kvaliteter, nemlig som Fløde af første og anden Klasse med et Indhold af henholdsvis mindst 18 og 13 pCt. Fedt.

Selskabet havde i Juni Maaned, efter Forhandling med Fællesforeningerne, sendt en Indstilling til Landbrugsministeriet vedrørende et af Regeringskonsulent Rud. Schou fremsat Forslag om Nedsættelse af en Kommission til Udarbejdelse af Forslag vedrørende Samarbejde mellem de forskellige Erhverv, særlig m. H. t. Eksportens Fremme.

Fra »Udvalget angaaende Tilsætning af Konserveringsstoffer til Næringsmidler«, hvis Formand Prof. V. Storch har været, havde Selskabet i Sommer modtaget en meget fyldig og instruktiv Betænkning i Sagen. Paa Grundlag af denne Betænkning havde Selskabet den 18. September afgivet en Indstilling vedrørende Anvendelsen af Konserveringsstoffer til Levnedsmidler. Selskabet tilraadede deri, at det skulde være tilladt at anvende Konserveringsmidlerne Kogsalt, Produkter fra Trærøgning, Salpeter, Sukker og Eddike til Levnedsmidler, samt Orlean til Smørfarve, men at alle øvrige Konserveringsmidler skulde være forbudte.
